

§ 161

Dnr KS 2018/02318-2.7.1

Beslut - Beredskapsplan, handlingsplan och policy för livsmedelsförsörjning i Västerås kommun

Beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Policy för livsmedelsförsörjning antas och kommunstyrelsen får i uppdrag att anta en beredskapsplan och en handlingsplan för livsmedelsförsörjning.

Kommunstyrelsen för egen del:

2. Beredskapsplan och handlingsplan för livsmedelsförsörjning antas. Beslutet gäller under förutsättning att policy för livsmedelsförsörjning har antagits av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen fått i uppdrag att anta en beredskapsplan och handlingsplan.

Särskilt yttrande

Elisabeth Unell (M), Amanda Agestav (KD), Anna Hård af Segerstad (M) och Marcus Jacobson (M) lämnar följande särskilda yttrande:

"Vi kan konstatera att för att tillgodose en bra livsmedelsförsörjning är flygplatsen av stor betydelse i och med dess viktiga strategiska funktion, vilket också tydligt framkommer i beredskapsplanen. Bristen på beredskap har varit uppenbar under Coronakrisen. I framtiden bör det finnas fulla lager med varor för att kunna möta krissituationer som dessa. Här spelar flygplatsen en stor roll."

Vicki Skure Eriksson (C) lämnar följande särskilda yttrande:

"Centerpartiet stödjer förslaget till beredskapsplan, handlingsplan och policy för livsmedelsförsörjning i Västerås kommun, men vi vill förtydliga vikten av att stödja och nyttja lokal livsmedelsproduktion. Kunskapsunderlaget pekar på att självförsörjningsgraden av livsmedel är så låg som ca 50% i Sverige. Om transporterna står stilla har vi svårt att förse våra invånare med livsmedel, då är lokal livsmedelsproduktion avgörande. Den nuvarande Coronakrisen visar hur sårbara vi är som land.

För att säkerställa att vi har tillgång till lokalt producerad mat i händelse av krig och kris, behöver vi handla det även i fredstid. Sverige, Västmanland och Västerås har stora förutsättningar att öka den inhemska livsmedelsproduktionen. Därför är det viktigt att vi nu jobbar strategiskt med den lokala livsmedelsstrategin, tillsammans med den regionala och nationella livsmedelsstrategin för ökad matproduktion, matturism, viltmat och mat i tider av kris eller krig. "

Emil Thessén (SD) lämnar följande särskilda yttrande:

"Sverigedemokraterna vill stärka det lokala näringslivet, lokal resiliens och självförsörjning. Därför ställer vi oss positiva till fokuset på just detta och

har själva lämnat in ett förslag gällande servering av viltkött i stadens verksamheter."

Ärendebeskrivning

Föreslagen policy respektive beredskapsplan för livsmedelsförsörjning beskriver stadens handlingsmöjligheter, åtgärder och dimensionerade planeringssituation för att ha en uthållighet om minst en veckas livsmedelsförsörjning för prioriterade målgrupper. Planen utgör även en grund för Västerås stad att klara av en situation där tidsperioden är betydligt längre än en vecka och som innebär att de som bor, verkar och vistas i Västerås även klarar sig under en längre tid.

Föreslagen handlingsplan för beredskap inom livsmedelsförsörjningen beskriver stadens inriktning och åtgärder för att nå målen. Planerna ska tillsammans ge verksamheterna stöd i planeringen och genomförandet i uppbyggnad av minst en veckas förmåga. Handlingsplanen ska även vara ett stöd i det dagliga arbetet och skapa förutsättningar för framtida verksamhetsöverskridande strategier inom området.

Den inhemska primärproduktionen av livsmedel i Sverige har markant minskat genom åren. Sverige har idag ett stort beroende av import av bl.a. råvaror och insatsvaror för produktionen av livsmedel. Lagerhållning av livsmedelsprodukter är i stort sett begränsad till de krav som handeln ställer och livsmedelskedjan är beroende av transporter, elförsörjning, tele- och datakommunikationer samt personal som utför en stor del av arbetet i produktionen. Livsmedelskedjan är i sin helhet komplex och kan störas eller slås ut och därmed orsaka avbrott i flödet av livsmedel.

Livsmedel inom Västerås stads verksamheter finns idag lagrat för någon dag och är till stor del beroende av kyla. Inget av stadens kök har reservkraft och detta inkluderar även kylar och frysar. En liten andel av den mat som finns lagrad går att äta utan tillagning.

Det yttersta ansvaret för att tillgodose livsmedelsförsörjningen på lokal nivå åligger kommunerna. Staten har dock inte definierat vilken förmåga kommunerna ska uppfylla. I arbetet med att skapa bättre förutsättningar för Västerås stad att ta detta ansvar har rimlighetens gränser diskuterats. Projektgruppen föreslår därför att Västerås stad följer försvarsberedningens förslag i sin senaste rapport "Motståndskraft. Inriktningen av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret 2021-2025". Försvarsberedningen anser där att den enskilde har ett ansvar givet de omständigheter som råder i kris och krig och föreslår att individen ska ha en beredskap för att klara sin egen försörjning och omsorg under en vecka utan stöd från det offentliga. Västerås stads beredskap bör då minst följa den enskildes krav om en förmåga på en vecka. Försörjningen med livsmedel av Sveriges befolkning i längre tid än en vecka är och måste vara ett statligt ansvar.

Planeringsförutsättningar för arbetet har utgått från Försvarets forskningsinstitut typfall 4 som fullgör planeringsförutsättningar för aktörernas planering inför höjd beredskap.

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Policy för livsmedelsförsörjning antas och kommunstyrelsen får i uppdrag att anta en beredskapsplan och en handlingsplan för livsmedelsförsörjning.

Kommunstyrelsen för egen del:

2. Beredskapsplan och handlingsplan för livsmedelsförsörjning antas. Beslutet gäller under förutsättning att policy för livsmedelsförsörjning har antagits av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen fått i uppdrag att anta en beredskapsplan och handlingsplan.

Yrkanden

Vicki Skure Eriksson (C), Elisabeth Unell (M) och Jacob Axelsson (L) yrkar bifall till stadsledningskontorets förslag.

Kopia till

Interna och externa aktörer enligt separat bilaga

Kommunstyrelsen
Johan Ahlström
Epost: johan.ahlstrom@vasteras.se

Kopia till
Interna och externa aktörer enligt separat bilaga

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande – Policy för livsmedelsförsörjning, beredskapsplan för livsmedelsförsörjning och handlingsplan för beredskap inom livsmedelsförsörjningen

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Policy för livsmedelsförsörjning antas och kommunstyrelsen får i uppdrag att anta en beredskapsplan och en handlingsplan för livsmedelsförsörjning.

Kommunstyrelsen för egen del:

2. Beredskapsplan och handlingsplan för livsmedelsförsörjning antas. Beslutet gäller under förutsättning att policy för livsmedelsförsörjning har antagits av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen fått i uppdrag att anta en beredskapsplan och handlingsplan.

Ärendebeskrivning

Föreslagen policy respektive beredskapsplan för livsmedelsförsörjning beskriver stadens handlingsmöjligheter, åtgärder och dimensionerade planeringssituation för att ha en uthållighet om minst en veckas livsmedelsförsörjning för prioriterade målgrupper. Planen utgör även en grund för Västerås stad att klara av en situation där tidsperioden är betydligt längre än en vecka och som innebär att de som bor, verkar och vistas i Västerås även klarar sig under en längre tid.

Föreslagen handlingsplan för beredskap inom livsmedelsförsörjningen beskriver stadens inriktning och åtgärder för att nå målen. Planerna ska tillsammans ge verksamheterna stöd i planeringen och genomförandet i uppbyggnad av minst en veckas förmåga. Handlingsplanen ska även vara ett stöd i det dagliga arbetet och skapa förutsättningar för framtida verksamhetsöverskridande strategier inom området.

Den inhemska primärproduktionen av livsmedel i Sverige har markant minskat genom åren. Sverige har idag ett stort beroende av import av bl.a. råvaror och insatsvaror för produktionen av livsmedel. Lagerhållning av livsmedelsprodukter är i stort sett begränsad till de krav som handeln ställer och livsmedelskedjan är beroende av transporter, elförsörjning, tele- och datakommunikationer samt personal som utför en stor del av arbetet i produktionen. Livsmedelskedjan är i sin helhet komplex och kan störas eller slås ut och därmed orsaka avbrott i flödet av livsmedel.

Livsmedel inom Västerås stads verksamheter finns idag lagrat för någon dag och är till stor del beroende av kyla. Inget av stadens kök har reservkraft och detta inkluderar även kylar och frysar. En liten andel av den mat som finns lagrad går att äta utan tillagning.

Det yttersta ansvaret för att tillgodose livsmedelsförsörjningen på lokal nivå åligger kommunerna. Staten har dock inte definierat vilken förmåga kommunerna ska uppfylla. I arbetet med att skapa bättre förutsättningar för Västerås stad att ta detta ansvar har rimlighetens gränser diskuterats. Projektgruppen föreslår därför att Västerås stad följer försvarsberedningens förslag i sin senaste rapport "Motståndskraft. Inriktningen av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret 2021–2025". Försvarsberedningen anser där att den enskilde har ett ansvar givet de omständigheter som råder i kris och krig och föreslår att individen ska ha en beredskap för att klara sin egen försörjning och omsorg under en vecka utan stöd från det offentliga. Västerås stads beredskap bör då minst följa den enskildes krav om en förmåga på en vecka. Försörjningen med livsmedel av Sveriges befolkning i längre tid än en vecka är och måste vara ett statligt ansvar.

Planeringsförutsättningar för arbetet har utgått från Försvarets forskningsinstitut typfall 4 som fullgör planeringsförutsättningar för aktörernas planering inför höjd beredskap.

Övergripande målsättningar

- Under minst en veckas tid ska följande målgrupper ha tillgång till en livsmedelsförsörjning utifrån fastställd basnivå:
 - Enskilda som vistas inom olika former av vård- och omsorgsboenden, boenden med särskild service samt enskilda i ordinärt boende som erhåller insatser med matlåda/matlagning och hjälp i måltidssituationen.
 - Enskilda som omfattas av omsorgsåtgärder i för- och grundskola samt gymnasieelever.
 - Enskilda eller familjer som omfattas av försörjningsstöd.
- Utifrån situationen ska ovanstående eller andra utsatta grupper i samhället kunna prioriteras.
- Insatspersonal och det militära försvaret ska kunna försörjas genom hänvisningar vad avser livsmedel och produktionskapacitet inom det geografiska området där militär verksamhet ansvarar för att tillgodose sin försörjning.
- Primärproduktionen och förädlingen av livsmedel i Västerås ska kunna stödjas utifrån de behov som föreligger.
- Livsmedelsflödet från de stora lagercentraler som ligger i Västerås ska upprätthållas.
- Geografiska platser där livsmedelstillgångar finns ska kunna skyddas.

- Det ska vara möjligt att samordna livsmedelsförsörjningens aktörer i Västerås kommun på ett strukturerat och systematiskt sätt.
- Livsmedelssäkerheten ska upprätthållas och det ska finnas en beredskap för att inrikta kontrollverksamheten utifrån de förhållanden som råder.
- Måltidsproduktionen ska kunna samordnas så att samhällets samlade resurser kompletterar varandra oavsett om verksamheten är offentlig eller privat.

Arbetsätt

Arbetet har bedrivits i projektform med representanter från Stadsledningskontoret, Barn- och utbildningsförvaltningen, Sociala nämndernas förvaltning, Västerås vård och omsorg samt Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen. Gruppen har också haft med externa representanter såsom Region Västmanland, Länsstyrelsen, Livsmedelsverket, Försvarsmakten och Lantbrukarnas riksförbund. Två workshops har genomförts under arbetet där ytterligare interna och externa aktörer har varit delaktiga. Flera besök och intervjuer har gjorts med strategiska verksamheter i Västerås kommun.

Planerna har varit ute på remiss hos ett stort antal aktörer. Remissvar och åtgärder utifrån remissen finns redovisat i dokument "remisshantering samrådsredogörelse livsmedelsförsörjning". I samband med remissförfarandet arrangerades också en öppen hearing.

Några andra exempel eller nationella vägledningar för utformningen av planerna har inte funnits då Västerås stad är första kommun i Sverige med att ta fram denna typ av omfattande policy och beredskapsplan. Arbetsgruppen har dock inhämtat goda exempel från andra kommuner som också påbörjat liknande arbeten.

Juridisk bedömning

Kommunstyrelsen är behörig att fatta beslutet i enlighet med kommunstyrelsens reglemente och kommunallagen. Policyn och beredskapsplanen bedöms uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap samt förordningen (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Säkerhetsskyddet i beredskapsplanen hanteras genom att de säkerhetsskyddsklassificerade uppgifterna enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) utgör bilagor som omfattas av sekretess. Handlingsplanen är i sin helhet sekretessbelagd. Policyn innehåller inga säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

Ekonomisk bedömning

Den totala summan för satsningen med att stärka förmågan till livsmedelsförsörjning beräknas uppgå till 10,5 mnkr. Av detta belastar ca 4,8 mnkr stadens investeringsbudget och 5,0 mnkr hanteras som en lageranskaffning i stadens balansräkning. Resterande belopp 0,7 mnkr utgörs av bland annat kostnader för utbildning, övning och kommunikation och kommer att debiteras berörda nämnder under treårsperioden.

De ökade driftskostnaderna som en konsekvens av investeringarna beräknas uppgå till 0,5 mnkr/år när alla investeringar är gjorda och finansieringen av dessa kostnader finns ännu ej avsatta i budgeten och behöver därför tillföras kommunstyrelsens budget i takt med att investeringarna sker.

Hållbar utveckling

Kriterierna för lämpliga livsmedel i krismenyer och beredskapslager uppställs med samma krav som för stadens övriga livsmedel i enlighet med gällande Inköps- och upphandlingspolicy för Västerås stad med helägda bolag. Strategin om att öka lagerhållningen får inte innebära att stora mängder livsmedel slängs för att den blivit gammal och att ingen vill äta den typ av mat som är lagerlagd. Därför finns det krav om att råvarorna som lagerläggs ska finnas med på ordinarie menyn så att den regelbundet omsätts.

Policy för livsmedelsförsörjning

Antagen av kommunfullmäktige XXX 2020 -

UTKAST

DNR: 2018/02318

VERSION 1 • 2020-03-24

Ansvarig för denna publikation är Västerås stad, stadsledningskontoret genom säkerhetsenheten

Innehållsförteckning

Inledning	3
Avgränsningar och individens ansvar	3
Inriktning, mål och prioriteringsgrunder	4
Övergripande inriktning	4
Övergripande målsättningar	4
Dimensionering och planering.....	5
Dimensionerande planeringssituation	5
Tillgång till livsmedel och produktion av måltider	6
Basnivå livsmedelsförsörjning i Västerås	7
Ansvar och uppgifter för förvaltningarna	7
Beredskapsförberedelser och -ansvar	7
Generella förberedelser	8
Agerande vid händelser som påverkar livsmedelsförsörjningen	8
Krishantering.....	8
Utbildning, övning och beredskapskontroller	9
Övning.....	9
Utbildning	9
Beredskapskontroller	9

Program	uttrycker värdegrunder och förhållningssätt för arbetet med utvecklingen av Västerås som ort inklusive koncernen Västerås stad
Policy	uttrycker värdegrunder och förhållningssätt för arbetet i koncernen Västerås stad
Handlingsplan	anger strategier och konkreta åtgärder för att nå den politiska viljeinriktningen och fastställda mål på olika nivåer i organisationen
Riktlinje	säkerställer ett riktigt agerande och en god kvalitet i handläggning och utförande i koncernen Västerås stad

Inledning

Denna policy baseras på dokumentet "Beredskapsplan för livsmedelsförsörjning". Målet med planen är att så bra som möjligt kunna hantera en livsmedelsbrist eller störning så att det finns förutsättningar för:

- Bästa möjliga livsmedelsförsörjning och försörjning med insatsvaror viktiga för livsmedelsförsörjningen.
- Förmåga till trygga leveranser av säker mat vid olika typer av samhällsstörningar inklusive höjd beredskap inom Västerås kommun.
- Att prioriterade målgrupper i kommunen ska ha tillgång till tillräckligt många kalorier för att kunna upprätthålla sin hälsa, även vid samhällsstörningar och höjd beredskap.
- Att Västerås Stad ska kunna stödja Försvarmakten utifrån deras behov av livsmedelsförsörjning till sin verksamhet.

Även om förberedelser vidtagits och att denna plan finns som stöd så krävs att verksamheterna anpassar sin verksamhet och utnyttjar sin flexibilitet för att hantera en situation som har konsekvenser för livsmedelsförsörjningen i Västerås.

Koppling till andra planer och dokument

I nedanstående dokument framgår information om:

- Beredskapsplan för livsmedelsförsörjning
- Handlingsplan för livsmedelsförsörjning
- Kunskapsunderlag för livsmedelsförsörjning

Avgränsningar och individens ansvar

Det inte är praktiskt möjligt för Västerås stad eller kostnadseffektivt att skapa en beredskap med livsmedelslager för samtliga invånare i Västerås. Beredskapen i livsmedelsförsörjningen har istället fokuserat på de som omfattas av någon form av omsorg, insatspersonal och ledning. Det betyder att det kommer att finnas livsmedel en viss tidsperiod för ett visst antal personer, men inte för samtliga invånare.

Individer, familjer och verksamheter i Västerås har ett eget ansvar för att säkerställa sin egen uthållighet utan stöd från samhället. Staten har inte definierat hur lång tid individen förväntas klara sig självständigt. I försvarsberedningens rapport från 2017 pekar beredningen på att den enskilde ska klara sig en vecka själv. Västerås stad verkar för att det ska vara möjligt att uppfylla detta ansvar.

Inriktning, mål och prioriteringsgrunder

Övergripande inriktning

Den övergripande inriktningen för livsmedelsförsörjningen i Västerås är att invånarna, vid kriser, krig och krigsfara, ska ha tillgång till livsmedel i tillräcklig omfattning med hänsyn till i första hand energibehovet och i andra hand näringsbehovet. Livsmedelsförsörjningen kräver ett särskilt ansvar och uppmärksamhet i organisationen som hanterar en situation. Västerås stad ska prioritera:

- Individer som befinner sig i någon form av omsorg, insatspersonal och ledning.
- En effektiv livsmedelssäkerhet så att Västerås möjligheter till livsmedelsförsörjning bibehålls.
- Samordningen med aktörerna i livsmedelskedjan så att primärproduktionen bibehålls eller kan ökas, att förädlingen kan säkerställas och att distributionen till och från Västerås fungerar.
- Transporter mellan verksamheter inom staden ska minimeras så långt som möjligt så att logistiksamordningen blir så liten som möjligt.
- Möjligheten till kyl- och fryskapacitet ska säkerställas inom 24 h för att kunna rädda mat, t.ex. genom användning av ishallar och andra anläggningar.

Ledorden i situationen är: hjälp varandra, rädda mat, hushåll och ransonera med livsmedel och varor, möjliggör och var proaktiva i verksamheterna.

Övergripande målsättningar

Enskilda verksamheter som är beroende av livsmedelsförsörjning, t.ex. boenden, hemtjänst eller skolor, ska inte behöva stänga sin verksamhet på grund av störningar i livsmedelsförsörjning.

- Under en veckas tid ska följande målgrupper ha tillgång till en livsmedelsförsörjning utifrån fastställd basnivå:
 - Enskilda som finns inom olika former av vård- och omsorgsboenden, boende med särskild service samt enskilda i ordinärt boende som får insatser med matlåda/matlagning och hjälp i måltidssituationen.
 - Enskilda som omfattas av omsorgsåtgärder i för- och grundskola samt gymnasieelever.
 - Enskilda eller familjer som omfattas av försörjningsstöd.
 - Personer som kommer från annan geografisk plats ska kunna verka som insatspersonal i Västerås kommun

- Personer i Västerås stads krisledning och krigsorganisation
- Utifrån situationen ska, ovanstående eller andra, utsatta grupper i samhället kunna prioriteras.
- Insatspersonal och det militära försvaret ska kunna försörjas genom hänvisningar vad avser livsmedel och produktionskapacitet inom det geografiska området där militär verksamhet ansvarar för att tillgodose sin försörjning.
- Västerås stad ska kunna tillaga livsmedel vid strategiska tillagningskök som har en hög robusthet och stor tillagningskapacitet.
- Primärproduktionen och förädlingen av livsmedel i Västerås ska kunna stödjas utifrån de behov som föreligger.
- Livsmedelsflödet från de stora lagercentraler som ligger i Västerås ska upprätthållas.
- Geografiska platser där livsmedelstillgångar finns ska kunna skyddas.
- Det ska vara möjligt att samordna livsmedelsförsörjningens aktörer i Västerås kommun på ett strukturerat och systematiskt sätt.
- Livsmedelssäkerheten ska upprätthållas och det ska finnas en beredskap för att inrikta kontrollverksamheten utifrån de förhållanden som råder.
- Måltidsproduktionen ska kunna samordnas så att samhällets samlade resurser kompletterar varandra oavsett om verksamheten är offentlig eller privat.

Åtgärder

- Ransonering av livsmedel ska vara möjlig att genomföra administrativt och praktiskt.
- Trygghetspunkter och strategiska kök ska kunna upprättas inom en vecka och ha en fungerande logistik.
- Information om åtgärder och situationens utveckling ska kunna nå de som vistas i Västerås kommun.
- Tillgängligt livsmedel ska kunna användas och svinnet ska minimeras. Färsvaror ska i så stor utsträckning som möjligt, med beaktande av livsmedelssäkerheten, räddas från att förstöras.

Dimensionering och planering

Dimensionerande planeringssituation

Nedanstående planeringssituation ska vara dimensionerande för beredskapsförberedelser som vidtas inom Västerås stad.

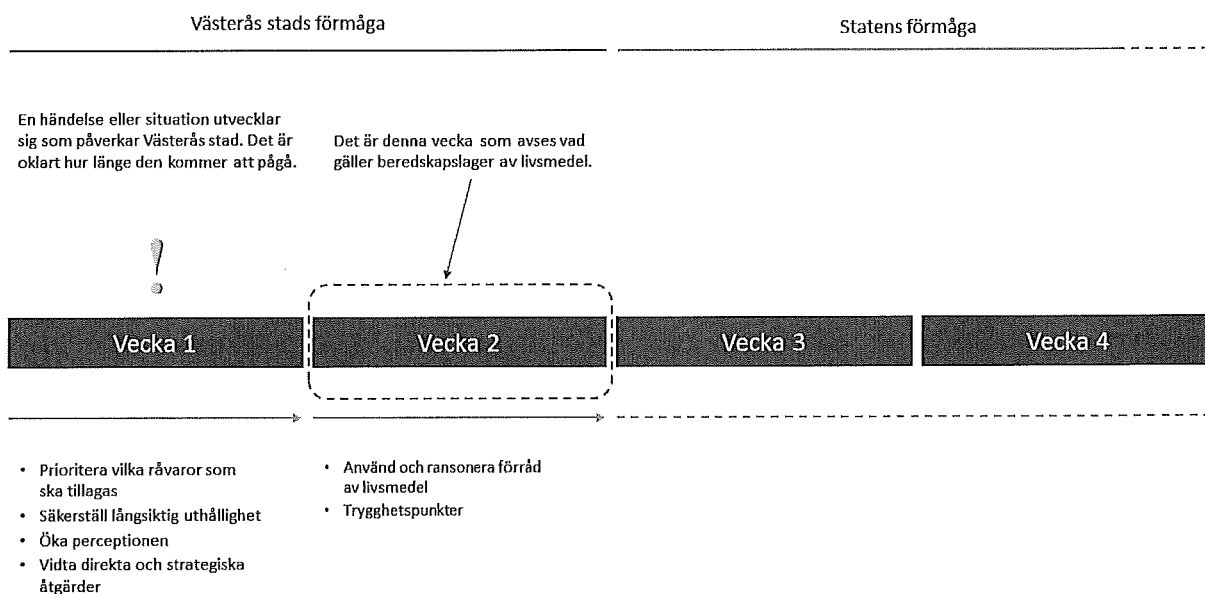
Verksamheter i Västerås stad, egna såväl som upphandlade, ska planera och vidta åtgärder för att, utifrån tidigare beskriven basnivå, så långt som möjligt kunna försörja de som är i behov av omsorg och som inte klarar sig själva under en vecka. Två dagars lager ska finnas distribuerat i verksamheterna och ytterligare fem dagars lager ska finnas att tillgå inom stadens verksamheter. **Under de två första dagarna ska livsmedelsförsörjningen kunna ske utan tillgång till elektricitet. Över tiden ska tillagning kunna ske utan kontinuerlig tillgång till elektricitet.** Leveranser av råvaror, insatsvaror m.m. ska förutsättas vara mycket kraftigt reducerad.

Händelser och situationer som är begränsade i tid och utbredning (dag, enskild verksamhet) ska så långt som möjligt hanteras av verksamhetsutövaren.

Tillgång till livsmedel och produktion av måltider

I planeringen av livsmedelsförsörjningen, t.ex. utformningen av beredskapslager, ska livsmedlet som lagras kunna användas under såväl den första som den andra veckan under en händelsens eller situationens skeende. Det betyder att det livsmedel som lagras ska vara av sådan art och den har en hållbarhet utan tillgång till fungerande kylar och frysar.

Bild 1 utvisande prioriterad vecka för uppbyggnad av beredskap för livsmedelsförsörjning

Det livsmedel som ska finnas tillgängligt (beredskapslager) ska alltså kunna tillagas en vecka efter det att händelsen eller situationen utvecklat sig. Det betyder att Västerås stad förlitar sig på att försörjningen den *första veckan* av en situation fungerar eller ordnar sig hjälpligt med det livsmedel som finns tillgängligt i tillagningskök och handeln. Beredskapslager av mat behöver finnas, och sannolikt användas, under situationens andra vecka.

Utgångspunkten är att det alltid ska finnas tillgång till ett livsmedelslager som räcker i två (2) dagar i Västerås livsmedelsproducerande verksamheter. Om lagret börjar omsättas ska åtgärder vidtas omedelbart för att säkerställa lageruppfyllnad. För de ytterligare fem (5) dagarnas lager sker lagringen i annan form.

Livsmedels som lagras ska utgå ifrån prioriteringarna:

- lång hållbarhet,
- förvaring utan krav på kylning,
- högt energiinnehåll,
- energisnål tillagning och
- utan krav på diskning.

Basnivå livsmedelsförsörjning i Västerås

Den lägsta basnivån (lägsta nivå) som accepteras för Västerås Stads verksamheter är 2 dagars uthållighet med en genomsnittlig energitillförsel på 2 100 kcal per person och dygn. Ett lagat mål mat per dygn ska kunna erbjudas. Det ska också finnas tillgång till specialkost för de som har allergier och sjukdomar.

Ansvar och uppgifter för förvaltningarna

Beredskapsförberedelser och -ansvar

Följande verksamheter ska ha en egen uthållighet med livsmedel i två (2) dagar för individens behov. Därutöver ska det finnas livsmedel i annan lagringsform om fem (5) dagar. Den totala lagringen uppgår till sju (7) dagar.

- Samtliga boenden, äldreboenden såsom omsorgsboenden i övrigt där Västerås stad är huvudman (egen regi eller privat regi)
- Samtliga förskolor, grundskolor, gymnasier där Västerås stad är huvudman

Om det inte finns fast reservkraft eller är möjligt att tillaga mat med alternativa tillagningsmetoder t.ex. med hjälp av campingkök, grill, muurikka, befintliga grillplatser etc. ska maten kunna ätas utan att tillagas.

Engångsartiklar ska finnas för minst två dagar.

Utrustning ska även finnas för att hämta vatten från nödvattenstationer för tillagning av livsmedel.

Staden ska också lagerhålla mat för privata förskolor och friskolor. Lagring, tillagning och omsättning av lagret sker på några av BUF:s strategiska kök och skola med hög lagerkapacitet. Västerås stad ska även verka för att privata barn- och utbildningssektorn har samma beredskap som stadens verksamheter.

I Västerås ska privata utförare av verksamhet inom vård- och omsorgssektorn ha samma beredskap som offentliga utförare.

Barn- och utbildningsförvaltningen ansvarar för lagerhållning av livsmedel till målgrupperna försörjningsstöd och extern insatspersonal.

Samtliga kommunala bolag och förbund ska säkerställa att det finns mat för sin krisledning för minst två dagar. Försörjningen ska fungera även vid el- och vattenavbrott.

Mälarenergi affärsområde vattenkraft, Mälarenergi Elnät AB, FIBRA och Mälardalens Brand och Räddningsförbund ska lagerhålla så kallade Meals Ready to Eat (MRE), dygnspåsar, med extra högt energiinnehåll till personer som jobbar i fält.

Generella förberedelser

- Vid upphandlingar av leverantörer inom livsmedelsområdet ska leverantörerna, inom rimlighetens gränser, kunna vidmakthålla leveranser under minst en veckas tid. Leverantören ska ha en aktuell kris- och kontinuitetsplaneringsplan.
- Vid samtliga upphandlingar som är av betydelse för livsmedelsförsörjning i Västerås Stad ska leverantörerna förbinda sig till deltagande vid en beredskapsplanering som genomförs vartannat år, det kan till exempel handla om övning, utbildning eller beredskapsplanläggning.
- Säkerställ att enskilda invånare i Västerås har en god krisberedskap.
- Säkerställ att det finns organisation och rutiner för att kunna bistå länsstyrelsen eller annan myndighet att genomföra ransonering.
- Krigsplacera den personal som behövs.

Agerande vid händelser som påverkar livsmedelsförsörjningen

En händelse eller situations utbredning och skeende är av betydelse för innebörden för livsmedelsförsörjningen. Vikten av en fungerande livsmedelsförsörjning är vital för samhället och de aktörer som ska bidra till samhällets fortsatta bestånd.

Krishantering

Krishanteringen ska i stort följa den ordinarie *planen för ledning och samverkan vid samhällsstörningar och höjd beredskap* som finns för Västerås stad och de aktörer som är inblandade. Det är mycket viktigt att staden och aktörerna i samråd upprättar en krisorganisation för aktuell händelse.

Den operativa krisledningen i samband med situationer eller händelser som leder till utmaningar i livsmedelsförsörjningen bör organiseras i funktionsområden.

Utbildning, övning och beredskapskontroller

Övning

Aktörerna inom livsmedelsförsörjning i Västerås bör vartannat år genomföra någon form av krisövning. Dessa övningar bör samordnas med Västerås stads övningsplanering. Etablering av trygghetspunkter och försörjning av dessa behöver övas med visst intervall.

Inledningsvis bör ledningsfunktionen övas för att testa planeringen och den tänkta organisationen. Därefter bör verksamheten vid trygghetspunkter och strategiska kök övas genom praktisk övning. Slutligen bör varje kök delta i en beredskapsaktivitet under krisberedskapsveckan.

Utbildning

De som i normalfallet ansvarar för livsmedelsförsörjningen behöver utbildas i den planering som upprättats och som förändras över tid.

Beredskapskontroller

Stadsledningskontoret ska i samverkan med ansvariga förvaltningar utföra lärande beredskapskontroller på verksamhetsnivå för att säkerställa att den planerade beredskapen motsvarar den reella beredskapen.

VÄSTERÅS STAD

Kontaktcenter: 021-39 00 00

www.vasteras.se